

Kirjastoalan koulutusta Kroatiassa

5.5.2026

Kroatiaa puhuu maailmassa arvioiden mukaan vähemmän ihmisiä kuin suomea. Maassa on 3,8 miljoonaa asukasta, ja maan virallinen kieli on kroatia. Vierailin Zadarin yliopistossa luennoimassa ja neuvottelemassa mahdollisesta tutkimus- ja opetustyöstä huhtikuun 2026 lopulla.

Zadarin yliopiston informaatiotieteiden laitoksella projektityö on tärkeässä roolissa. He ovat olleet mukana esimerkiksi useammassa Erasmus-projektissa. Niihin on sitoutettu niin vakituista henkilökuntaa kuin määräaikaisia projektinhallinnan asiantuntijoita.

Runsaasti henkilökuntaa

Zadarin yliopistossa informaatiotutkimusta opiskelee noin 100 henkeä. Mukana luvussa ovat paitsi ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat, myös monimuoto- ja täydennysopiskelijat. Kun verrataan opiskelijamäärää SEAMKin opiskelijoihin, on Seinäjoella noin kolminkertainen määrä kirjastoalaa opiskelevia henkilöitä. Kaikkiaan Zadarin yliopistossa on noin 6000 opiskelijaa eli oppilaitos on hyvin samankokoinen kuin SEAMK.

Henkilöstöresurssit sen sijaan ovat erinomaiset: laitoksella työskentelee peräti 20 henkeä, osa tosin määräaikaisissa projektitehtävissä. Myös informaatioteknologian asiantuntemusta löytyy informaatiotieteiden laitokselta kirjastoalan osaamisen lisäksi.

Kuva 1. Zadarin yliopiston informaatiotutkimuksen laitos (kuva: Ari Haasio, 2026).

Laitos sijaitsee aivan keskustassa, vanhassa armeijan kasarmirakennuksessa. Kampusalue on viehättävä ja liikkuminen 75000 asukkaan Zadarissa on joutuisaa ja helppoa. Erinomainen vaihtokohde sen osalta opiskelijoillemme!

Hikimororeita, verkon vaaroja ja informaation eri lajeja

Omassa opetuksessani käsittelin kolmea kysymystä: sosiaalisesti vetäytyneiden hikikomorien kulttuuria ja tiedonhankintaa, pimeän verkon toimintaa ja tiedon jakamista ja tiedontarpeita sekä informaation eri lajeja ja niiden ominaispiirteitä.

Positiivista oli se, että vaikka ryhmät olivat pienehköjä, opiskelijat osallistuivat kiitettävästi. Kommentteja ja kysymyksiä ei arasteltu esittää. Opiskelijat puhuivat myös sujuvaa englantia, mikä edesauttaa jatkossa yhteistyön tekemistä niin opiskelijavaihdon kuin yhteisten koulutuskokonaisuuksien luomisessa. Iso osa SEAMKin opiskelijoista hakeutuu valmistumisen jälkeen yleisiin kirjastoihin. Tilanne on sama Kroatiassa. Tämä on hyvä huomioida myös koulutuskokonaisuuksia suunniteltaessa.

Yhdessä tutkien ja oppien

Niin tutkimuksessa kuin opetuksessakin kansainvälinen yhteistyö mahdollistaa uusia toimintamuotoja sekä kehittää monin tavoin niin opettajien kuin opiskelijoiden osaamista. Tutkimuksen kannalta kansainvälinen yhteistyö on suotavaa ja yliopistoilla eri puolilla Eurooppaa on selkeä kiinnostus siihen. Kun yhteisiä tutkimusintressejä löytyy, on mahdollista aloittaa yhteistyö esimerkiksi artikkelia työstämällä. Etu on molemminpuolinen ja samalla yhteistyökumppaneita oppii tuntemaan paremmin.

Tavoitteena on yhteisen opintokokonaisuuden toteuttaminen kirjastoalan kannalta ajankohtaisista teemoista, kuten tekoälystä. Pyrkimyksenä on saada lähijaksolle myös vierailevia luennoitsijoita eri maista. Opintojakson alustava suunnittelu aloitettiin jo vierailuni yhteydessä, ja sitä tullaan jatkamaan Teamsin välityksellä. Jakson on tarkoitus koostua ennakkotehtävistä, Teams-tapaamisista ja Kroatiassa pidettävästä lähijaksosta.

Suomalaisille opiskelijoille Kroatia on myös siinä mielessä suotuisa kohdemaa, että sen hintataso on kohtuullinen. Myös sää on varsin miellyttävä. Se onkin varsin otollinen kohde opiskelijavaihdolle.

Yhteinen sävel

Yhteistyö syntyy luottamuksesta ja samanlaisista mielenkiinnon kohteista. Tärkeää on myös se, että ensin luodaan keskinäistä verkostoa tapaamalla. Verkossa kansainvälistymistä ei voi aloittaa, sillä se vaatii matkustamista ja suhteiden luomista paikan päällä oikeiden ihmisten kanssa.

SEAMKin kirjasto- ja tietopalvelun yksikkö on kansainvälisesti katsottuna pieni. Sen vuoksi yhteistyön aloittaminen saman kokoluokan laitoksen kanssa on luontevaa ja nähdäkseni myös helpompaa.

Ovi Kroatiaan on auki, nyt tarvitaan tekoja.

Ari Haasio
FT, yliopettaja
SEAMK

Kirjoittaja on SEAMKin yliopettaja, jonka erikoisaloja ovat verkon lieveilmiöt ja informaation eri lajit.